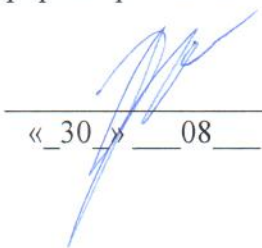

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчальної роботи

Рац А. Й.
«_30_» __08__ 2019 р. __

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА»
(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: **магістр**
Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність: **013 Початкова освіта**

Розробник програми: Кучай Т. П., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ
Протокол №_1_ від „_28_” __08__ 2019_року

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали) Біда О. А. _____

Гарант освітньої програми _____
(підпис) (прізвище та ініціали) Кучай Т. П. _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1 Змістових модулів – 3	Напрямок підготовки / спеціальність 013 Початкова освіта	Курс:	
Загальна кількість годин – 90		I.	
		Семестр	
	1.		
	Рівень освіти Магістр	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання / Heti óraszám nappali tagozaton: аудиторних / kontakt – 2 самостійної роботи / önálló munka – 4		10 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	_ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам теоретичні знання з реформування, основних парадигм, напрямків розвитку освіти у світі, сформувати вміння застосовувати набуті знання у майбутній соціально-педагогічній діяльності, творчо підходити до вирішення будь-якої освітянської проблеми. Важлива увага у курсі приділяється вивченню форм і методів соціалізуючого впливу сучасної школи.

Завдання: дисципліни є забезпечення майбутніх вчителів початкової школи знаннями про великий і цікавий досвід оновлення теорії і практики освіти в різних країнах; визначення місця певних аспектів порівняльної педагогіки в системі педагогічного знання та практики; розвиток педагогічного мислення з використанням досвіду педагогіки в різних країнах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- досвід оновлення теорії і практики освіти в різних країнах;
- розвиток теорії і практики освіти в Україні;
- основні тенденції реформування сучасних освітніх систем.

вміти:

- аналізувати педагогічні проблеми, порівнюючи їхнє вирішення педагогами різних країн;
- встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність;
- творчо використовувати цінні педагогічні здобутки у практиці навчально-виховної роботи вчителів початкової школи.

Загальні компетентності 1, 3, 6

Здатність до пошуку, оброблення й аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, зокрема у процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

Здатність володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формами) у різних сферах комунікації.

Фахові компетентності 1, 3, 5

Здатність проводити порівняння зарубіжних освітніх систем з вітчизняними аналогами на основі знання методики проведення компаративного дослідження; здатність обґрунтовувати фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти зарубіжних країн, аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності; здатність здійснювати порівняльний аналіз і знайти рішення різних освітніх проблем використовуючи знання компаративної педагогіки; здатність аналізувати міжнародні освітні системи з позиції учителя національної школи і викладача вищого закладу освіти; здатність визначати напрями реформування сфери освіти України на основі аналізу джерельної бази дослідження проблеми, здатність прогнозувати тенденції розвитку освітніх систем у змінюваному соціокультурному середовищі з позицій педагога.

Програмні результати навчання:**ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14, ПРН 16**

Знання сучасних інноваційних технологій підготовки та проведення різних форм організації занять у ЗО; усвідомлювати потенційні можливості організації навчального процесу у сучасній початковій школі в умовах розвивального навчання;

Здатність розробляти і технологічно конструювати уроки різних типів, впроваджувати інноваційні технології, передбачати їх ефективність та оцінювати результативність; вміти технологічно забезпечувати процес навчання на засадах сучасних педагогічних технологій та інноваційних підходів.

Здатність формувати вміння оцінювати сучасні процеси у вітчизняній та зарубіжній дидактиці з позицій сьогодення та перспектив її розвитку. Знання основ психолого-педагогічних, методичних дисциплін, необхідних для

розв'язання педагогічних, науково-методичних і організаційних завдань, основ самопізнання для подальшого саморозвитку і самовдосконалення.

Здатність спрямування підготовки студента з метою забезпечення особистісної орієнтації формування компетенції майбутнього вчителя початкової школи; здатність демонструвати належний рівень професійної підготовки і загальної культури.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.			п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1 / 1. modul (Порівняльна педагогіка)										
Змістовий модуль 1. (Становлення наукових основ порівняльної педагогіки)										
Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука	10	2	2		6	8	1			7
Тема 2. Історія розвитку порівняльної педагогіки	11	2	2		7	10	1			9
Разом за змістовим модулем 1	21	4	4		13	18	2			16
Змістовий модуль 2. (Реформування освіти на сучасному етапі)										
Тема 1. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти	16	2	4		10	16	2			14
Тема 2. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти в зарубіжних країнах та в Україні. Реформування освіти: стратегічні аспекти	23	2	4		17	20	2			18
Разом за змістовим модулем 2	39	4	8		27	36	4			32
Модуль 3 (Шляхи оновлення та підвищення ефективності навчального процесу)										

Тема 1. Оновлення шкільної освіти на сучасному етапі. Підвищення ефективності навчального процесу. Особливості соціалізації особистості в сучасних освітніх системах.	15	1	4		10	18				18
Тема 2. Організація змісту професійної підготовки учителів початкової школи у зарубіжних країнах та в Україні	15	1	4		10	18				18
Разом за змістовим модулем 3	30	2	8		20	36				36
Усього годин	90	10	20		60	90	6			84

4. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Система початкової освіти в США, в Канаді	2
2.	Система початкової освіти в Швеції, в Китаї	2
3.	Система початкової освіти в Туреччині, в Японії	2
4.	Система початкової освіти в Франції, в Фінляндії.	2
5.	Система початкової освіти в Німеччині	2
6.	Система початкової освіти в Ізраїлі, у Великій Британії.	2
7.	Система початкової освіти в Данії, в Австрії.	2
8.	Система початкової освіти в Італії, Болгарії.	2
9.	Розвиток початкової освіти в Бельгії.	2
10.	Розвиток початкової освіти в Голландії, в Польщі,	2
Разом		20

5. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Підготувати тези виступу з теми «Розвиток порівняльної педагогіки в сучасній Україні».
2	Охарактеризувати особливості різних історичних епох розвитку порівняльної педагогіки.
3	Підготувати усне повідомлення на тему: «Порівняльний аналіз педагогічних соціально-економічного статусу країн на розвиток освіти».
4	Заповнити порівняльну таблицю «Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у кожній розглянутій на лекції країні».
5	Підготувати реферат на одну із запропонованих тем: «Особливості шкільної освіти

	в полікультурному суспільстві», «Вплив світових і національних релігій на розвиток освіти».
6	Дібрати бібліографію до теми «Західні моделі організації й управління освітніми системами»
7	Порівняти особливості і пріоритети початкової освіти в зарубіжних країнах та Україні (за вибором)
8	Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Особливості і пріоритети початкової освіти у...» (назву країни на власний вибір)
9.	Розробити електронний варіант тестового завдання на запропоновану тему.
10.	Охарактеризуйте особливості змісту домінуючих педагогічних теорій в шкільній практиці зарубіжних країн
11.	Дати визначення понять „традиціоналізм” і „прогресивізм”. З’ясувати їхні відмінні ознаки.
12.	Описати особливості навчання в університетах США (Японії, Німеччини, Польщі).
13.	Охарактеризувати систему вищої освіти України.
14.	Підготувати наукове есе на тему «Болонський процес в Україні – «за» і «проти».
15.	Скласти порівняльну таблицю діяльності ЗВО будь-якої країни зарубіжжя (на вибір) і України.

6. Методи навчання

Словесні (розповідь, пояснення, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

7. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів перевіряються з використанням поточного і підсумкового контролю.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання завдання студентами, проводяться поточне тестування.

У кінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи.

У кінці семестру студенти пишуть підсумкову контрольну роботу (залік).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					залік	С
Змістовий модуль №1 /		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3		
T1	T2	T3	T4	T5	20	100
15	15	15	15	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики /	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Політика щодо академічної доброчесності

Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.

[Положення про академічну доброчесність в ЗУІ](#)

[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ](#)

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс, база тестових завдань.

11. Рекомендована література

Базова

1. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.
2. Васюк О. В. Тестові завдання з дисципліни “Порівняльна педагогіка” для підготовки бакалаврів галузі знань 0101 “Педагогічна освіта” напряму підготовки 6.010106 “Соціальна педагогіка” / О. В. Васюк. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 59 с.
3. Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. – Київ : Вища шк., 2006. – 215 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
5. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
6. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Szerkesztette BIP, Budapest, 2002.
7. Kozma Tamás: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2006.

Допоміжна

Авчіннікова Г. Профільна диференціація навчання школярів за кордоном та в Україні / Галина Авчіннікова // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2011. – № 3. – С. 7–13.

Безкоровайна О. В. Виховання толерантності як важливий фактор реалізації особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці [Електрон. ресурс] / О. В. Безкоровайна. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/1556/1/07bovyuv.pdf>

Бойченко М. Інноваційний потенціал реформування управління загальною середньою освітою США та засобів його використання в Україні [Електрон. ресурс] / Марина Бойченко // Порівняльно-пед. студії. – 2010. – № 3–4. – С. 168–175. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/Ppstud_2010_3-4_23.pdf

Бочарова О. А. Система роботи з обдарованими учнями у Великій Британії / О. А. Бочарова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 33 (86). – С. 452–459.

Будапештсько-Віденська Декларація про створення Європейського простору вищої освіти (Будапешт, Відень, 12 березня 2010 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://old.nau.edu.ua/ru/EduProcess/Bologna/budviddek>

Вернигора Т. Дошкільна освіта Великобританії: організація виховного процесу [Електрон. ресурс] Тетяна Анатоліївна Вернигора. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2013_39\(2\)_11.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2013_39(2)_11.pdf)

Гаратик А. Університетська підготовка вчителів і педагогів у Польщі (на прикладі Вроцлавського університету) / А. Гаратик // Вісник Львів. ун-ту. – 2001. – Вип. 15. – Ч. 1. – С. 61–67. – (Серія педагогічна).

Головань М. С. Аналіз тенденцій розвитку вищої освіти в умовах глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства / Микола Степанович Головань // Проблеми сучасної педагогічної освіти: зб. ст. – Ялта : РВВ КГУ, 2011. – Вип. 31. – Ч. 1. – С. 203–211. – (Серія: Педагогіка і психологія).

Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі : монографія / авт. кол. : В. І. Кизенко, Г. О. Васьківська, С. П. Бондар [й ін.] ; за наук. ред. В. І. Кизенка. – Київ : Пед. думка, 2012. – 216 с.

Довгодько Т. Адаптація іноземних студентів до освітнього середовища України / Тетяна Довгодько // Пед. і психол. проф. освіти. – 2013. – № 2 – С. 114–120.

Дупак Н. В. Особливості стандартизації у професійній освіті західноєвропейських країн: порівняльний аналіз [Електрон. ресурс] / Н.В. Дупак. – Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/7856/97>

Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України ; [головн. ред. В. К. Кремінь]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Єгоров Г. Стандарти як складова механізму забезпечення якості освіти у Франції / Георгій Єгоров // Порівняльно-пед. студії. – 2013. – № 2–3 (16–17). – С. 108–103.

Жуковський В. М. Морально-етичне виховання в історії американської школи : монографія / В. М. Жуковський. – Острог : [б. в.], 2002. – 428 с.

Загоруйко Л. Періоди розвитку польської іншомовної освіти / Людмила Загоруйко // Порівняльно-пед. студії. – 2015. – № 1(23). – С. 13–19.

Закон України “Про вищу освіту” [Електрон. ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37–38, ст. 2004. – Режим доступу : <http://www.detut.edu.ua/node/260>. – Назва з екрана.

Закон України “Про загальну середню освіту” // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 26.

Закон України “Про освіту” // Освіта. – 1996. – 21 серп.

Зверева М. А. Особливості професійної орієнтації французьких учнів на сучасному етапі [Електрон. ресурс] / М. А. Зверева. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/1506/1/78.pdf>

Зигало О. А. Особливості децентралізованої системи управління сферою освіти: досвід Франції [Електрон. ресурс] / О. А. Зигало. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-2/doc/4/02.pdf>

Зязюн Л. Освітня система Франції / Л. Зязюн // Рідна шк. – 2001. – листоп.

Ігнатюк О. А. Особливості підготовки сучасних фахівців у системі вищої професійної освіти США / О. А. Ігнатюк // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2011. – № 1. – С. 55–64.

Ілюченко І. І. Напрямки впровадження в Україні зарубіжного досвіду неперервної освіти / І. І. Ілюченко // Вісник НТУ “ХПІ”. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2013. – № 45 (1018). – С. 58–62. – (Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва).

Капранова В. А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом : учеб. пособ. / В. А. Капранова. – Минск : Новое знание, 2004. – 222 с.

Кічук Н. В. Освіта у сучасному світі : навч. посіб. / Н. В. Кічук. – Ізмаїл : [б. в.], 2001. – 88 с.

Корсун Г. О. Вплив держави на процес професійного самовизначення учнівської молоді в Німеччині / Г. О. Корсун // Професійна орієнтація старшокласників : теорія і практика: наук.-мет. посіб. [для вчителів] / [за ред. О. В. Мельника]. – Київ : “Четверта хвиля”, 2009. – Вип. № 1. – С. 117–124.

Красовська О. Ю. Інтернаціоналізація вищої освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору [Електрон. ресурс] / О. Ю. Красовська. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/vamsue_2011_2\(46\)_13.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/vamsue_2011_2(46)_13.pdf)

Кульчицька О. Міжнародна співпраця України з ЮНЕСКО в галузі освіти: досвід, проблеми, пошуки рішень [Електрон. ресурс] / О. Кульчицька. – Режим доступу : http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_styddii/2012/2012_3_15.pdf

Левківський М. В. Історія педагогіки : підруч. / М. В. Левківський. – Київ : Центр навч. літ-ри, 2003. – 360 с.

Лещенко О. Політика ЮНЕСКО в освітній сфері [Електрон. ресурс] / Олена Лещенко. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/Ues_2014_14_35.pdf

М’яковський М. Є. Організація та реформування педагогічної освіти в міжнародному контексті / Михайло Євстахович М’яковський // Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. – Вип. 30. – 2018 – С. 103–105. – (Серія: Педагогіка, соціальна робота).

Мазоха Д. Феномен європейської інтеграції педагогічної освіти / Д. Мазоха. // Вища освіта України. – 2017. – № 2. – С. 82–87.

Майборода О. В. Дистанційне навчання як пріоритетний напрямок вищої освіти [Електрон. ресурс] / О. В. Майборода // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2018. – №5 (25). – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>

Наугольникова О. А. Становлення і розвиток вищої економічної освіти в США [Електрон. ресурс] / Ольга Михайлівна Наугольникова. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2018_39\(2\)_27.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2018_39(2)_27.pdf)

Організація профільного навчання в країнах Західної Європи : монографія / за ред. М. І. Сметанського. – Вінниця : ВДПУ, 2008. – 339 с.

Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв’язання [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://studopedia.org/10-46557.html>

Паращенко Л. Державний стандарт базової та повної середньої освіти в Україні як механізм розвитку національної освітньої системи / Людмила Паращенко // Вісник Нац. академії держ. управління при Президентіві України. – 2011/2. – № 4. – С. 258–264. – (Соціальна і гуманітарна політика).

Педагогіка : учеб. / Л. П. Крившенко и др. ; [под. ред. Л. П. Крившенко]. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 432 с.

Пилаєва Т. В. Організаційно-педагогічна структура Відкритого університету Великої Британії / Т. В. Пилаєва // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 28 (81). – С. 279–284.

Писанка К. О. Проблеми екологічної освіти та виховання в різних країнах світу / К. О. Писанка // Молодий вчений. – 2014. – № 4 (07). – С. 65–71.

Пліш І. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій управління якістю освіти в школах приватної форми власності [Електрон. ресурс] / Ірина Валеріївна Пліш //

Інформаційні технології і засоби навчання. – 2018. – № 1 (27). – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>

Подра О. П. Інвестиції в професійне навчання як інструмент накопичення специфічного людського капіталу // О. П. Подра // Вісник Дніпропетров. ун-ту. – 2018. – Вип. 5/2. – С. 126–132. – (Серія “Економіка”).

Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах від 2 червня 1993 р. N 161 [online]. – [cited August 2002] [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : <http://www.mon.gov.ua/laws/161.doc>

Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) : Постанова Кабінету Міністрів України № 65 від 20 січ. 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 3. – С. 202–207.

Понікаровська С. В. Професійна орієнтація: приклад США та Великої Британії / С. В. Понікарповська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2017. – Вип. 34 (87). – С. 293–298.

Програма “Молодь в дії” в Україні [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://yia.org.ua/common/pro-programu.html>

Прокопенко І. Ф. Трансформація вищої освіти в Україні в контексті глобалізаційних тенденцій [Електрон. ресурс] / І. Ф. Прокопенко. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/znphnpu_eko_2010_10_3.pdf

Рагозіна В. Ранній естетичний розвиток дітей у системі дошкільної освіти зарубіжних країн [Електрон. ресурс] / Вікторія Рагозіна. – Режим доступу : <http://www.ird.npu.edu.ua/files/ragozina.pdf>

Самсонова О. О. Неперервна освіта як чинник розвитку сучасного суспільства / О. О. Самсонова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 36 (89). – С. 355–361.

Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.

Сбруєва А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англослов'янських країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ– початок ХХІ ст.) : монографія / А. А. Сбруєва. – Суми : Сумська обл. друк.; Козацький вал, 2004. – 500 с.

Серветник О. П. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом запровадження інноваційних освітніх технологій // О. П. Серветник // Завучу. Усе для роботи : наук.-метод. журн. – 2013. – № 23/24. – С. 32–35.

Ситник О. Грамотність як складова освіти дорослих на прикладі Ірландії [Електрон. ресурс] / Ольга Ситник // Зб. наук. пр. – 2017. – Час. 2. – Режим доступу : library.udpu.org.ua/library_files/zbirnuk_nayk_praz/2014/2/46.pdf 343 348.

Січко І. О. Особливості екологічної освіти у країнах Східної Азії / І. О. Січко // Научная и техническая информация в планировании и осуществлении научных исследований и реализации проектов : сб. науч. докладов. – Варшава, 2014. – Ч. 3. – С. 14–18.

Скотна М. В. Початкова освіта Польщі: особливості інтегрованого навчання / М. В. Скотна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 38 (91). – С. 452–459.

Собчак Н. М. Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти у США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Мирославівна Собчак. – Тернопіль, 2004. – 216 с.

Стойка О. Я. Деякі особливості розвитку системи вищої освіти в США і професійної підготовки фахівців [Електрон. ресурс] / Олена Ярославівна Стойка // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. – Вип. 27. – 2018 – (Сер. “Педагогіка, соціальна робота”). – Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1898/1>.

Стойкова Г. Г. Досвід мовного будівництва у країнах світу [Електрон. ресурс]. / Г. Г. Стойкова. – Режим доступу : <http://www.sworld.com.ua/konfer31/104.pdf>

Теодорович А. Роль зарубіжних наукових центрів з порівняльної педагогіки та міжнародної освіти у розвитку компаративістики [Електрон. ресурс] / А. Теодорович //

Порівняльно-педагогічні студії. – 2009. – № 2. – Режим доступу : <http://pps.udpu.org.ua/article/viewFile/17851/15581>

Тришук Ю. Проблема диференціації навчання обдарованих учнів у середніх навчальних закладах Франції // Вісник Львів. ун-ту. – 2011. – Вип. 27. – С. 171-179. – (Серія: “Педагогіка”).

Тупичак Л. Розвиток системи управління якістю освіти у Великобританії: досвід для України [Електрон. ресурс] / Л. Тупичак // зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 30 “Ефективність державного управління”. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/efdu_2012_30_42.pdf

Чернова К. О. Глобалізація як вимір сучасності: соціокультурний аспект [Електрон. ресурс] / К. О. Чернова. – Режим доступу : http://www.soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/actprob13_16.pdf

Шевченко А. Освіта у Франції / А. Шевченко // Рідна шк. – 2001. – лют.

.Шевченко Л. С. Фінансування вищої освіти: диверсифікація джерел [Електрон. ресурс] / Л. С. Шевченко. – Режим доступу : <http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-1.pdf>

Шуневич Б. І. Тенденції розвитку дистанційного навчання у зарубіжній вищій школі [Електрон. ресурс] / Б. І. Шуневич. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/122/108>.

Ярова О. Моделі релігійної освіти молодших школярів у країнах Європейського Союзу / Олена Ярова // Порівняльно-пед. студії. – 2014. – № 1(19). – С. 72–80.

Ярова О. Тенденції впровадження європейського виміру у початкову освіту Євросоюзу / Олена Ярова // Порівняльно-пед. студії. – 2013. – № 4(18). – С. 63–72.

Gesamptverbandliches Ausbildungskonzept. Qualität in unserer Ausbildung. – Berlin. – 2012. – 46 s.

Lauermann K. Sozialpädagogik in Österreich. Perspektiven in Theorie und Praxis / K. Lauermann, G. Knapp. – Mohorjeva Verlag, 2003. – 503 s.

Lauermann K. Sozialpädagogische Berufsbildung / K. Lauermann. – Studien Verlag : Innsbruck-Wien, 1998. – 251 s.

Teaching and learning at the OU [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www8.open.ac.uk/about/main/the-ouexplained/teaching-and-learning-the-ou>

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна версія підручника для опрацювання при підготовці до семінарських занять. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://socgum.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=2626&Itemid=0

2. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/328092/>

3. Ничкало Н. Теоретико-методологічні засади розвитку порівняльної професійної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>

4. Троцько Г.В. (ред) Курс лекцій з порівняльної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/1205311/>

5. Електронна версія підручника для опрацювання при підготовці до семінарських занять. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://socgum.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=2626&Itemid=0

6. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/328092/>

7. Ничкало Н. Теоретико-методологічні засади розвитку порівняльної професійної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>

Додаток 1

Методичні вказівки до практичних (семінарських) робіт з дисципліни Порівняльна педагогіка

Порівняльна педагогіка - це дисципліна з теорії освіти, яка займається аналізом, порівнянням та оцінюванням освітньої політики, освітніх систем у різних країнах у зв'язку з їх політичним, суспільним, економічним життям. Пошук загального й специфічного в освітніх системах різних народів дозволяє знаходити і науково тлумачити освітні традиції, системи, збагачувати національну педагогічну культуру за рахунок міжнародного досвіду.

Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» є – засвоєння майбутніми фахівцями ключових положень і проблематики порівняльної педагогіки, актуальних напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо виховного процесу; формування досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

При цьому завданнями дисципліни є:

- формування професійно-педагогічних знань про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;
- розкриття об'єкта і предмета порівняльної педагогіки, специфіки її понятійно-категоріального апарату;
- формування орієнтації в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, з'ясування механізмів пізнання педагогічної дійсності;
- розуміння інформаційно-суспільних змін і основних тенденцій розвитку ланок системи освіти в Україні та світі, різних підходів до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб'єктів цього процесу;
- формування уміння аналізувати проблеми підготовки педагога з точки зору порівняльної педагогіки;
- формування навичок роботи з соціально-педагогічним інструментарієм і його застосування для вивчення освітніх проблем на зламі тисячоліть;
- розвиток творчого потенціалу магістрів, їх професійного мислення, комунікативних здібностей.

В результаті засвоєння курсу **студенти повинні знати:**

- формування професійно-педагогічних знань про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;
- розкриття об'єкта і предмета порівняльної педагогіки, специфіки її понятійно-категоріального апарату;
- формування орієнтації в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, з'ясування механізмів пізнання педагогічної дійсності;
- розуміння інформаційно-суспільних змін і основних тенденцій розвитку ланок системи освіти в Україні та світі, різних підходів до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб'єктів цього процесу;
- формування уміння аналізувати проблеми підготовки педагога з точки зору порівняльної педагогіки;

- формування навичок роботи з соціально-педагогічним інструментарієм і його застосування для вивчення освітніх проблем на зламі тисячоліть;
- розвиток творчого потенціалу магістрів, їх професійного мислення, комунікативних здібностей.

Уміння і навички, якими повинен володіти студент:

- визначати суть провідних концепцій порівняльної педагогіки;
- застосовувати порівняльно-зіставні методи;
- конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми навчально-виховного процесу в різних освітніх системах;
- порівнювати особливості підготовки вчителів початкової школи у країнах Європи;
- робити порівняльний аналіз освітніх систем;
- здійснювати педагогічну рефлексію.

Семинарські заняття спрямовані формувати у студентів ґрунтовні заняття з даної дисципліни. Семинарські заняття дозволяють ознайомити студентів з додатковою інформацією. На семинарські заняття студенти готують теоретичний матеріал з рекомендованої літератури, лекцій, з практичних занять, виконаної самостійної роботи з певної теми. Крім того, студенти готують реферати, доповіді, повідомлення, презентації.

Типи семінарських занять:

Семинарське заняття - створення певних проблем з метою розвитку продуктивності мислення.

- ◆ Класичний семінар (семінар з виступами студентів).
- ◆ Семінар - обговорення доповідей, рефератів.
- ◆ Семінар - диспут.
- ◆ Семінар - бесіда.
- ◆ Семінар — розгорнута бесіда: передбачає попередню підготовку студентів з визначених завдань;
- ◆ Семінар— теоретична конференція: проводять зі студентами кількох груп курсу на основі вивчення об'ємного розділу чи цілої дисципліни;
- ◆ Семінар — розв'язання проблемних завдань: проводять на основі створення проблемних ситуацій, виокремлення проблемних завдань і праці над їх розв'язанням;
- ◆ Семінар — прес-конференція: кілька студентів готують повідомлення з вузлових питань, а всі учасники долучаються до їх обговорення;

Структура семінарів

1. Організаційна частина.
 - ознайомлення з темою та планом заняття.
2. навчально-дискусійна частина:
 - виступи доповідачів та їх опонентів;
 - роботи зі студентами, що не взяли участь в диспуті, але готові до відповідей;
 - висновок , узагальнення з кожного питання.
3. Заключна частина.
 - мотиваційна оцінка роботи студентів.

Методи роботи на семінарі

1. Доповідь. Реферат.
2. Бесіда.
3. Диспут.
4. Рецензування та обговорення рефератів.
6. Поточний контроль знань.

Методичні рекомендації по проведенню семінарів з порівняльної педагогіки

1. Семінарське заняття та його аналіз

Семінарське заняття – є формою навчання, що дає змогу ефективно організувати самостійну роботу учнів. Семінарське заняття найчастіше проводять в старших класах, при цьому учням надається можливість активно оперувати знаннями.

Допустимі: дискусії, заперечення, обговорення, аргументація.

Семінар - це живий творчий процес, який не може бути запрограмований в усіх деталях.

Завдання :

- Закріплення
- Розширення та поглиблення знань учнів
- Формування та розвиток навичок самостійної роботи учнів
- Реалізація диференційованого підходу до навчання з урахуванням індивідуальних особливостей учнів
- Створення умов для формування та розвитку пошуково-творчих знань та навичок.

За характером семінари поділяють на :

1. **Випереджальні семінарські заняття**- проводять перед вивченням невеликої за обсягом та нескладною за змістом теми.

Мета - формувати вміння орієнтуватись у змісті навчального матеріалу, виділяти описовий, пояснювальний та інструктивний матеріал.

Підготовка:інструктаж, розробки групових та індивідуальних завдань контроль за процесом підготовки учнів до семінару.

2. **Навчальний семінар**- проводиться в процесі вивчення теми.

Мета - поглибити знання, сформувати вміння навички застосування теоретичних знань учнів у практичній діяльності, усунути прогалини у навчальних досягненнях учнів із засвоєної теми.

Підготовка: вчитель, спираючись на знання, вміння та навички учнів, набуті на попередніх навчальних заняттях, розробляє систему навчальних завдань для самостійної роботи (при цьому завдання повинні не дублювати аналогічні, раніше використовувані, а носити варіативно-тренувальний або реконструктивний характер).

Методи та прийоми: обговорення, дискусія, аналіз, висновки та пропозиції.

3. **Узагальнюючий (підсумковий) семінар** - проводиться після вивчення складної за змістом та великої за обсягом теми чи розділу навчальної програми.

Мета - формувати вміння та навички учнів самостійно синтезувати та поглиблювати знання, використовувати їх у практичній діяльності.

Підготовка: вчитель повинен визначити місце семінару в системі інших уроків з навчального предмета, правильно сформулювати мету та завдання семінару, визначити обсяг матеріалу для розгляду на занятті.

Організаційна сторона:

- Розробка питань та диференційованих завдань для обговорення
- Складання основної та додаткової літератури
- Завчасне (за 10-15 днів до заняття) доведення до відома учнів плану семінару
- Повідомлення про форму організації та проведення заняття
- Визначення ролі кожного учня як активного його учасника
- Підготовка спільно з учнями необхідного наочного матеріалу

- Забезпечення методичного та технічного оснащення семінарського заняття.

До підготовки семінару доцільно залучати завідувача бібліотекою, запропонувавши організувати виставку книг, посібників, зразків наочних матеріалів самостійних творчих робіт

Технологія проведення:

1. Вступне слово вчителя (повідомлення теми, розкриття актуальності, ознайомлення з планом).
2. Обговорення питань плану заняття може починатись з раніше запланованого повідомлення студента або з вільного його виступу
3. Після першого повідомлення чи виступу викликаного студента в обговоренні питання можуть брати участь всі бажаючі (при цьому дозволяється користуватися конспектами, підручниками, будь-якими джерелами)
Вчитель стежить за тим, щоб під час семінару була створена атмосфера доброзичливості та взаємної довіри, вільного обміну думками, співробітництва та співдружності. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів на семінарі залежить від вільного вибору опонентів, створення проблемних ситуацій, розгортання мікродискусій.
4. Завершується семінарське заняття підбиттям підсумків обговорюваної теми, оцінювання знань студентів.

Незалежно від типу семінарського заняття у процесі його спостереження та аналізу доцільно звертати увагу на такі **параметри:**

- Вибір теми
- Підготовка вчителя та студентів до семінару (розчленування теми на конкретні питання, інструктаж щодо роботи з основною та додатковою літературою, вибір форм самостійних повідомлень студентів - доповідь, реферат, виступ, опанування, підготовка ілюстративного матеріалу)
- Технологія проведення семінару (повідомлення теми, мета та завдань семінару, надання слова студентам для повідомлення з питань семінару, коментар щодо повідомлень учнів, концентрування уваги учнів на питаннях, які передбачені планом, постановка питань у процесі повідомлень студентів, що спонукають до дискусії, вимагають доказовості, міцних знань, винахідливості)
- Розкриття теми семінарського заняття (чи всі питання розкриті, глибина та повнота їх висвітлення, кількість «активних». учасників семінару, активізація і стимулювання студентів у процесі роботи)
- Підбиття підсумків семінарського заняття (чи розкрита тема, які знання здобули студенти, ставлення до заняття і творча активність учнів,
- Досягнення мети заняття, оцінювання і стимулювання учнів до активної участі в семінарі, похвала за кращі відповіді та активну участь у роботі семінару)
- Результативність семінарського заняття (закріплення та поглиблення здобутих раніше знань, набуття нових, формування в учнів умінь та навичок, зокрема самостійної роботи з першоджерелами, розвиток здібностей учнів, формування умінь застосовувати теоретичні знання на практиці, ступінь творчого мислення учнів, самоорганізація та самоконтроль)

Перелік семінарських занять з порівняльної педагогіки

Семінарське заняття

1. Система початкової освіти в США, в Канаді
2. Система початкової освіти в Швеції, в Китаї
3. Система початкової освіти в Туреччині, в Японії
4. Система початкової освіти в Франції, в Фінляндії.
5. Система початкової освіти в Німеччині
6. Система початкової освіти в Ізраїлі, у Великій Британії.
7. Система початкової освіти в Данії, в Австрії.
8. Система початкової освіти в Італії, Болгарії.
9. Розвиток початкової освіти в Бельгії.
10. Розвиток початкової освіти в Голландії, в Польщі,

Тематика рефератів

Предмет, завдання, методи і функції порівняльної педагогіки

Порівняльна педагогіка в системі сучасних педагогічних знань

Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти у світі на початку ХХІ ст.

Освіта у провідних розвинутих країнах і в Україні

Реформи освіти в сучасному світі

Характеристика оновлення змісту навчального процесу

Шляхи підвищення ефективності навчального процесу у сучасній школі

Форми і методи соціалізуючого впливу на особистість у сучасній школі

Зміст професійної підготовки учителів початкової школи у зарубіжних країнах та в Україні

Література

Основна:

1. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.
2. Васюк О. В. Тестові завдання з дисципліни “Порівняльна педагогіка” для підготовки бакалаврів галузі знань 0101 “Педагогічна освіта” напряму підготовки 6.010106 “Соціальна педагогіка” / О. В. Васюк. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 59 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
5. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
6. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Szerkesztette VIP, Budapest, 2002.

Додаткова:

- Аксютіна З. А. Углубленная профессиональная подготовка социальных педагогов в педагогическом вузе : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Зульфья Абдуллоевна Аксютіна. – Омск, 2006. – 223 с.
- Алексеевич Г. М. Система предметів за вибором / Г. М. Алексеевич / Рідна шк. – 1992. – № 2. – С. 93–94.

Алексюк А. М. Методи навчання в сучасній буржуазній педагогіці США / А. М. Алексюк, В. М. Чорний. – Київ : Рад. шк., 1983. – 140 с.

Веселова В. В. Традиционные и новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – 1996. – № 2. – С. 102–108.

Гаратик А. Університетська підготовка вчителів і педагогів у Польщі (на прикладі Вроцлавського університету) / А. Гаратик // Вісник Львів. ун-ту. – 2001. – Вип. 15. – Ч. 1. – С. 61–67. – (Серія педагогічна).

Собчак Н. М. Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти у США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Мирославівна Собчак. – Тернопіль, 2004. – 216 с.

Стойка О. Я. Деякі особливості розвитку системи вищої освіти в США і професійної підготовки фахівців [Електрон. ресурс] / Олеся Ярославівна Стойка // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. – Вип. 27. – 2018 – (Сер. “Педагогіка, соціальна робота”). – Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jsrui/bitstream/lib/1898/1>. – Назва з екрана.

Стойкова Г. Г. Досвід мовного будівництва у країнах світу [Електрон. ресурс]. / Г. Г. Стойкова. – Режим доступу : <http://www.sworld.com.ua/konfer31/104.pdf>. – Назва з екрана.

Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – № 1. – С. 23–37.

Шевченко А. Освіта у Франції / А. Шевченко // Рідна шк. – 2001. – лют.

**Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни
«Порівняльна педагогіка»**

ВСТУП

1. Самостійна робота студентів регламентується Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 року № 161.
2. Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України передбачено, що навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, визначається робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного студенту для вивчення конкретної дисципліни.
3. Мета самостійної та індивідуальної роботи студентів:
 - розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
 - формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань;
 - здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань;
 - самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль їх.

Завдання самостійної та індивідуальної роботи студентів:

- навчити студентів самостійно працювати над літературою;
- творчо сприймати навчальний матеріал і його осмислювати;
- прищепити навички щоденної самостійної роботи в одержанні та узагальненні знань, умінь і навичок.

Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів

1. На самостійну роботу можуть виноситись:
 - частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
 - окремі практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача.
2. Самостійна та індивідуальна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни:
 - основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
 - додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
 - методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентами).

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

3. При використанні студентами складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку викладача.

Система навчально-методичних засобів для забезпечення самостійної та індивідуальної роботи студентів

1. При самостійному опрацюванні навчального матеріалу велике значення для студента має навчально-методичний пакет, зміст якого передбачає:

- навчальну програму з навчальної дисципліни з чітким визначенням змісту й обсягу аудиторної і позааудиторної навчальної роботи;
- конспект лекцій, опорний конспект;
- основні поради студентам щодо вивчення конкретної дисципліни (у письмовій формі) з вимогами щодо оцінки знань з даної дисципліни;
- методичні рекомендації щодо вивчення окремих тем чи напрацювання практичних навичок;
- перелік читань, що виносяться на семінарські заняття;
- збірник контрольних завдань, запитань, тестів для самоперевірки;
- перелік літератури;
- робочий зошит (звіт) з виконання самостійної роботи.

2. Вимоги щодо складання методичних рекомендацій.

3. Види завдань до самостійної роботи.

Залежно від особливостей дисциплін викладач може видавати студентам різні види завдань самостійної роботи:

- ▶ робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;
- ▶ самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;
- ▶ робота з довідковою літературою;
- ▶ написання рефератів, повідомлень;
- ▶ підготовка письмових відповідей на проблемні питання;

Викладач не обмежується у виборі інших завдань для самостійної роботи за умови відповідності змісту завдання робочій навчальній програмі дисципліни.

Успішне виконання завдання самостійної роботи можливе за умови наявності в студентів певних навичок: уміння працювати з книгою (складати план, конспект, реферат); проводити аналіз навчального матеріалу (складати різні види таблиць, проводити їх аналіз).

Самостійні та індивідуальні завдання можуть виконуватись у робочому зошиті, на окремих картках, альбомних листах у вигляді креслення, графіків, кросвордів, анатомічних малюнків в альбомах тощо. Кращі роботи як зразки залишаються в кабінетах (лабораторіях), експонуються на виставці студентських робіт тощо.

Організація контрольних заходів самостійної та індивідуальної роботи студентів

1. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль знань студентів.

2. Поточний контроль є органічною частиною навчального процесу і проводиться під час лекцій, семінарських, практичних занять.

3. Форми поточного контролю:

- усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей студентів (5.....10 хв);

- письмове фронтальне опитування студентів на початку чи в кінці лекції (5... 10 хв).

Відповіді перевіряються й оцінюються викладачем у позааудиторний час. Бажано, щоб

контрольні питання були заздалегідь підготовлені на окремих аркушах, на яких студенти пишуть відповіді;

- фронтальний безмашинний стандартизований контроль знань студентів за кількома темами, винесеними на самостійну роботу (5... 10 хв), проводиться на початку семінарських, практичних чи лабораторних занять;

- перевірка домашніх завдань;
- перевірка набутих умінь на практичних, лабораторних заняттях;
- тестова перевірка знань студентів;
- інші форми.

4. Виконання деяких завдань самостійної роботи студентів може контролюватись під час проведення лабораторних і практичних занять, під час проведення семінарів (деякі питання семінару можуть торкатись тем, які частково або повністю пророблялись самостійно), викладач може передбачити проведення семінару повністю за темами самостійної роботи

5. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим планом для засвоєння студентами в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні занять.

6. Контроль за опрацюванням навчального матеріалу, винесеного на самостійну та індивідуальну роботу, проводиться викладачем на заняттях в позааудиторний час за двобальною ("зараховано", "не зараховано") або за впровадженою шкалою в навчальному закладі. Консультації та поточний контроль викладачі можуть проводити згідно з розкладом додаткових занять.

7. Результати поточного контролю за самостійну роботу студентів фіксуються в журналі обліку навчальних занять групи на окремій сторінці за відповідну тему.

Орієнтовні рекомендації щодо роботи студентів з літературою

Опрацювання матеріалу потрібно починати з прочитання всього тексту, параграфу, дотримуючись таких правил:

- зосередитись на тому, що читаєш;
- виділити саму суттєвість прочитаного, відкидаючи дрібниці;
- зрозуміти думку автора чітко і ясно, оскільки це допоможе виробити чітку й власну думку;
- мислити послідовно і обережно;
- уявити ясно те, що читаєш.

Після опрацювання тексту необхідно:

- виділити головну думку автора;
- виділити основні питання тексту від другорядних;
- усвідомити зв'язок між теоретичними положеннями і життям (практикою);
- закріпити прочитане у свідомості;
- пов'язати нові знання з попередніми в даній галузі;
- перейти до заключного етапу засвоєння й опрацювання - записів.

Записи можуть бути у вигляді конспекту, простих або розвинутих тезів, цитат, виписок, систематизованих таблиць, графіків, діаграм, схем.

Конспект (лат. conspectus- огляд) - це коротка, стисла, послідовно викладена за текстом універсальна форма запису основного змісту прочитаного, яка може супроводжуватись різними вищезгаданими записами.

Складання конспекту зводиться до коротких записів змісту кожного заголовку плану, виділяючи основні думки, положення, підтвердження прикладами. Усі питання плану повинні бути ув'язані між собою.

Виписки використовуються при необхідності викладання найбільш важливих місць, фактів, цифрових даних, точного формування правил та законів.

Цитата (лат. citare- визнавати) - це послідовний вислів, яким підкреслюється положення тексту. Вона зберігає гостроту висловлювання автора, випикується послідовно, грамотно і зазначається джерело цитати.

Самостійна робота			Вид навчального завдання	Форма контролю	Література
Порядковий номер названої дисципліни, назва теми програми	Підтема та окремі питання самостійного вивчення	Кількість годин			
1.«Розвиток порівняльної педагогіки в сучасній Україні».	1.Основні історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки. 2. Предмет порівняльної педагогіки. Її завдання та методи дослідження.	5	Підготувати тези виступу з теми	перевірка письмових завдань	Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Szerkesztette BIP, Budapest, 2002.
2.Охарактеризувати особливості різних історичних епох розвитку порівняльної педагогіки.	1. Основні історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки. 2. Предмет порівняльної педагогіки. Її завдання та методи дослідження.	5	Охарактеризувати особливості різних історичних епох розвитку порівняльної педагогіки.	усне опитування.	1.Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.

3.«Порівняльний аналіз педагогічних соціально-економічного статусу країн на розвиток освіти».	1. якість загальної середньої освіти у провідних країнах Європи та США..	5	Підготувати усне повідомлення на тему: «Порівняльний аналіз педагогічних соціально-економічного статусу країн на розвиток освіти».	усне опитуван.	Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
4. «Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у кожній розглянутій на лекції країні».	1. Аналізувати педагогічні проблеми, порівнюючи їхнє вирішення педагогами різних країн; 2. Встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів.	5	Заповнити порівняльну таблицю	перевірка письмов. завдання	1.Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.
5.«Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві», «Вплив світових і національних релігій на розвиток освіти».	1.Полікультурне суспільство. 2.Я належу до певної культури чи створюю її?	5	Підготувати реферат на одну із запропонованих тем «Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві», «Вплив світових і національних релігій на розвиток освіти».	перевірка письмов.	1.Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. – Київ : Вища шк., 2006. – 215 с. 2.Kozma Tamás: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2006.
6. «Західні моделі організації й управління освітніми системами»	Ефективність навчального процесу.	5	Дібрати бібліографію до теми	перевірка письмов. завдання	1.Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга,

					2005. – 320 с.
7. Порівняти особливості і пріоритети початкової освіти в зарубіжних країнах та Україні		5	Зробити мультимедійну презентацію запропоновану тему (система початкової освіти в зарубіжних країнах – за вибором).	перевірка письмов.	1. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с. 2. Васюк О. В. Тестові завдання з дисципліни “Порівняльна педагогіка” для підготовки бакалаврів галузі знань 0101 “Педагогічна освіта” напряму підготовки 6.010106 “Соціальна педагогіка” / О. В. Васюк. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 59 с.
8. «Особливості і пріоритети початкової освіти у...» (назву країни на власний вибір)	Ідея всезагальності категорії якості в будь-яких освітніх системах; ідея інноваційності розвитку освітньої системи	5	Підготувати реферативне повідомлення на тему	перевірка письмов.	1. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
9. Розробити електронний варіант тестового завдання на запропоновану тему.		7	Складіть три тестових завдання з теми	перевірка письмов.	1. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
10. Охарактеризуйте особливості змісту домінуючих педагогічних теорій в шкільній практиці зарубіжних країн	1. Школа в провідних державах світу кінця XIX початку XX ст. (Англія, Франція, Німеччина, США) 2. Основні наукові	5	Переглянути художні фільми на педагогічну тематику, здійснити порівняльний аналіз освіти і виховання в різних країнах і в різні	усне опитування.	1. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с. 2. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás

	напрямки в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX першої половини XX		історичні епохи: художній фільм режисера Ролана Бикова «Чучело» (1983, СРСР), «Історія Рона Кларка» (США, 2006).		nemzetközi perspektívái. Szerkesztette VIP, Budapest, 2002. «Чучело» (1983, СРСР), «Історія Рона Кларка» (США, 2006).
11. Дати визначення понять „традиціоналізм” і „прогресивізм”. З’ясувати їхні відмінні ознаки	Поняття і предметне поле	7	Дати визначення понять „традиціоналізм” і „прогресивізм”. З’ясувати їхні відмінні ознаки	усне опитуван.	1. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
12. Описати особливості навчання в університетах США (Японії, Німеччини, Польщі).	1. Комунікативні зміни. 2. Фінансово-економічні зміни 3. Соціальні зміни	7	Описати особливості навчання в університетах США (Японії, Німеччини, Польщі).	перевірка письмов. завдання	1. Історія вищої освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ua-referat.com/ 2. Історія вищої освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bukvar.su/istorija/
13. Охарактеризувати систему вищої освіти України	Структура вищої освіти	6	Підготувати наукове есе на тему «Болонський процес в Україні – «за» і «проти».	перевірка письмов. завдання	1. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003—2004 років) / За редакцією В. Г. Кременя. — К., 2003.
14. Підготувати наукове есе на тему «Болонський процес в Україні – «за» і «проти».	1. Приєднання до Болонського процесу. 2. Учасники Болонського процесу 3. Болонський процес в	6	Підготувати наукове есе	перевірка письмов. завдання	1. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.

	Україні: плюси і мінуси				
15. Скласти порівняльну таблицю діяльності ЗВО будь-якої країни зарубіжжя (на вибір) і України.		6	скласти таблиці	перевірка письмов.	Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с. Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Szerkesztette BIP, Budapest, 2002.

Самостійна та індивідуальна робота вимагає від студентів вміння працювати з літературою, а саме займатися добіркою фактичного матеріалу за даним питанням, виписування тез, робити термінологічні, статистичні та довідкові виписки. Велике значення при виконанні самостійної та індивідуальної роботи має робота з газетами та журналами, при добірці найповнішої інформації. Працюючи з різними літературними джерелами необхідно вміти визначати основне, головне, суттєве.

Література

Основна:

1. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.
2. Васюк О. В. Тестові завдання з дисципліни “Порівняльна педагогіка” для підготовки бакалаврів галузі знань 0101 “Педагогічна освіта” напряму підготовки 6.010106 “Соціальна педагогіка” / О. В. Васюк. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 59 с.
3. Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. – Київ : Вища шк., 2006. – 215 с.

Додаткова:

- Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
- Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.
- Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Szerkesztette BIP, Budapest, 2002.
7. Kozma Tamás: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2006.

Методичні вказівки до контрольних робіт з дисципліни Порівняльна педагогіка

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні вказівки до контрольних робіт з курсу «Порівняльна педагогіка» укладено з метою надання практичної допомоги студентам напряму «Початкова освіта» заочної форми навчання, що готуються до складання заліку.

Контрольні роботи укладено згідно з робочою програмою дисципліни з урахуванням різних розділів та тем лекційного курсу. Контрольні роботи – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне виконання студентом

певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу. Завдання контрольної роботи повинні допомогти студенту в оволодінні термінологією, основними положеннями навчальної дисципліни, навичками у вирішенні типових прикладів, ситуацій.

Перед тим як виконувати контрольну роботу, студент повинен обов'язково прослухати установчі лекції та закріпити теоретичний матеріал на практичних заняттях. Умовою допуску до екзамену з «Порівняльна педагогіка» є вчасно представлена для перевірки контрольна робота з дисципліни (не пізніше, ніж за два тижні до дати здачі іспиту).

Вибір варіанту завдання для написання контрольної роботи здійснюється за порядковим номером студента у списку академічного журналу.

Контрольна робота розглядається як різновид самостійної роботи студентів, що спрямована на формування вмінь самостійно працювати з теоретичним матеріалом, аналізувати найважливіші категорії дисципліни, встановлювати взаємозв'язок між її головними поняттями. У ході виконання контрольної роботи студент має навчитися визначати практичну спрямованість та значущість дисципліни, її зв'язок з іншими науками.

У методичній розробці наведені варіанти для виконання контрольних робіт, перелік літератури, вказівки щодо оформлення контрольної роботи тощо. Кожен варіант контрольної роботи включає тестові завдання, теоретичні питання і ситуаційні задачі, які охоплюють програму курсу «Порівняльна педагогіка».

Використання «Методичних вказівок і завдань до контрольних робіт з дисципліни «Порівняльна педагогіка» дасть можливість підвищити рівень самостійної підготовки студентів (заочної форми навчання). Набуті в процесі вивчення даного курсу знання та вміння дозволять вирішити конкретні практичні завдання і підготуватися до оволодіння нових дисциплін.

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Уважно прочитати конспект лекцій.
2. Проаналізувати теоретичний матеріал, що відпрацьовувався на практичних заняттях.
3. Уважно вивчити тематику контрольних робіт, що запропонована.
4. Підібрати відповідну літературу, у якій відбиваються обрані питання.
5. Зробити стислий конспект з тих питань, що обрано.
6. Обміркувати та проаналізувати теоретичні положення.
7. Конкретно та чітко відповісти на поставлені питання, ілюструючи виклад конкретними прикладами.
8. Вказати практичну значущість питань, що розглядаються.
9. Вказати літературу, що була використана.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Загальними вимогами до виконання контрольних робіт є чіткість, логічна послідовність викладення матеріалу, виключення можливості неоднозначного тлумачення, конкретність пояснень, наведених термінів і визначень, обґрунтованість висновків та прикладів.

Роботу слід оформлювати у рукописному вигляді у зошиті шкільного зразка, при цьому щільність тексту по всій роботі має бути однаковою. Писати слід чітко та розбірливо. Чітко відокремлювати питання та розділи роботи.

Обов'язково вказати літературу, що була використана при підготовці контрольної роботи.

Також роботу можна виконувати у друкованому вигляді на одному боці аркуша паперу формату А4 (210 x 297 мм) з текстом, надрукованим шрифтом Times New Roman 14 кеглем через полуторний міжрядковий інтервал (до 30 рядків на сторінці). Текст розміщується на сторінці таким чином, щоб залишати поля наступних розмірів: зліва – не менше 25 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – по 20 мм.

Кожен варіант контрольної роботи складається з 10 тестових завдань, 2 теоретичних питань і ситуаційної задачі.

Відповіді на тестові завдання вказують арабськими цифрами через кому в окремий рядок відповідно до порядкового номера кожного тестового завдання. Кожне завдання тесту може мати від 1 до 5 відповідей. Наприклад, «Відповіді на тестові завдання»:

1. 1, 3, 5
2. 2, 4
3. 1
4. 5
5. 3, 4, 5
6. 1,2 і т.д.

Кожне нове питання і відповідна відповідь на нього має починатися з нової сторінки.

Вирішення ситуаційної задачі має супроводжуватись поясненнями, обґрунтуванням тих чи інших міркувань вибору та послідовності застосовуваних заходів.

Контрольна робота закінчується списком використаної літератури. При його складанні усі використані джерела викладаються в алфавітному порядку або в залежності від використання. Відомості про книги (монографії, підручники, статті і т.п.) повинні включати: прізвище та ініціали автора; назву; найменування видання (журналу); рік випуску; номер видання (журналу) і сторінки, на яких розміщена стаття.

Оцінка виконаної контрольної роботи проводиться наступним чином: правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 2 бали (загалом 20 балів), за теоретичне питання – у 5 балів, ситуаційну задачу – 10 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу з дисципліни за максимальною рейтинговою оцінкою – 40 балів.

Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

1. В основу сучасного розвитку ідеї громадянськості покладено такі фундаментальні цінності:

1	людина – найвища цінність;
2	сім'я – природне середовище розвитку людини, основа її духовності;
3	праця – основа людського життя;
4	знання – багатство особистості, надія народу на виживання;
5	батьківщина – наріжний камінь того, що єднає тисячі поколінь етносу у єдине ціле;
6	земля – спільний дім, батьківщина всього людства, цілісного і неподільного;
7	мир – головна умова існування Землі, Батьківщини, сім'ї, людини.

2. Провідними підходами до вирішення проблеми ефективності сучасних освітніх систем є

3. В умовах державотворення головними цінностями національного виховання в Україні є ...

4. Школа представлена наступними типами навчальних закладів:

Країна:		Типи навчальних закладів:	
1	США;	А	Школа для малюків; початкова школа; середня школа (міські технологічні коледжі, спеціалізовані школи, комунальні школи, фондові школи, добровільно фінансові та добровільно контрольовані школи, граматичні школи, середня сучасна школа, міські академії, школи-маяки, центри професійної якості, приватні привілейовані школи);
2	Великобританії;	Б	Початкова школа, середня школа (гімназія, основна школа, реальна школа, об'єднані школи та школи повного дня (інтегровані));
3	Франції;	В	Початкова школа, молодша середня школа, старша середня школа;
4	Німеччині;	Г	Початкова школа; неповна середня школа та повна середня школа (коледж, ліцей, приватні середні навчальні заклади);
5	Японії;	Д	Початкова школа (1-6 класи), неповна (молодша) середня школа (7-9 класи) старша середня школа (10-12 класи);
6	Польщі.	Е	Початкова школа; повна середня школа (гімназія, додатковий ліцей, профільний ліцей).

5. Школи ... моделі, використовуючи різноманітні компенсуючі програми, прагнуть допомогти учням, у яких виникли проблеми у державній школі, а навчальні заклади, де за пріоритетну обрану модель організації навчання, прагнуть задовольнити потреби суспільства в освітніх послугах, які користуються підвищеним попитом, і працюють із певною категорією населення – це

6. Вчителів готують для:

Напрями підготовки:	Заклади:
1. Початкової школи;	А. Університет;
2. Неповної середньої школи;	Б. Середні або „напіввищі” педагогічні навчальні заклади (педагогічний коледж, педагогічне училище);
3. Старших класів середньої школи.	В. Вищі педагогічні школи (педагогічні інститути та педагогічні коледжі).

7. Які з перерахованих аспектів відносяться до глобалізації в освіті?

1. інституціональний;	4. процесуальний;
2. концептуальний;	5. модернізаторський.
3. постмодернізаторський;	

8. Формою освіти дорослих у Німеччині є:

1	народні університети;
2	заклади підвищення кваліфікації;
3	студії в університетах;
4	курси, що пропонують профспілки;
5	гурткова робота;
6	курси, що пропонують церкви і фонди, створені політичними партіями;
7	конференції і семінари, що організовує Федеральний центр політичної освіти.

9. Професійно-технічна освіта у Японії здійснюється у:

1. технічних коледжах;	4. молодших коледжах;
2. фаховій середній школі;	5. коледжах спеціальної підготовки.

3. професійній школі;	
-----------------------	--

10. Оновлення шкільної освіти зумовлене такими чинниками:

1	потребою в регулярних, серйозних змінах у школі;
2	бажанням батьків дітей змін у навчально-виховному процесі школи;
3	відповідністю школи новому рівневі виробництва, науки, культури;
4	впровадженням ІТ у процес навчання;
5	підготовкою у школі покоління нових кваліфікацій і професій.